

Cumaru

Atibt

Cumaru; NEN-EN 13556: cumaru (GB), cumaru (F), Cumaru (D), Code DXOD

Andere namen

Cumaru (Brazilië), gaïac de Cayenne (Frans-Guyana), ebo (Honduras), tonkawood, tonkabean (Guyana, Groot-Brittannië), charapilla, cumarut (Peru), tonka (Suriname), sarrapia (Venezuela, Colombia).

Botanische naam

Dipteryx odorata (Aub.) Willd. (= *Coumarouna odorata*), *Dipteryx alata* Vogel, *Dipteryx magnifica* (Ducke) Ducke, *Dipteryx* spp., *Taralea oppositifolia* Aubl. (= *Dipteryx oppositifolia*).

Familie

Leguminosae (Papilionaceae).

Groeigebied

Tropisch Zuid-Amerika.

Boombeschrijving	Hoogte ongeveer 30 m, maximaal 50 m, met een goed gevormde, rechte takvrije stam van 18-24 m lang. De diameter is maximaal 1,2 m.
Aanvoer	Gezaagd hout.
Houtbeschrijving	Kernhout en spint zijn duidelijk van elkaar te onderscheiden. Het spint is lichtgeel. Het kernhout is geelbruin tot roodbruin, meestal met geelrode aderen. Cumaru voelt enigszins olieachtig aan en heeft vers een zwakke vanillegeur en smaakt naar ranzige olie.
Houtherkenning	Zwaar, bruinachtig hout, op kops vlak duidelijke aliform tot confluent parenchym en op het dosse vlak etagebouw.
Draad	Kruisdraad.
Nerf	Matig grof.
Volumieke massa	(850-)1050(-1200) kg/m ³ bij 12% vochtgehalte.
Krimp	Radiaal 2,0% en tangentiaal 2,6%.
Drogen	Zeer langzaam. Cumaru krimpt vrij gering tot middelmatig en heeft bij voorzichtig drogen weinig neiging tot eindscheuren en vervorming. Een ijklijn voor het uitvoeren van elektrische houtvochtmetingen is niet beschikbaar.
Hardheid	Langsvlak 15700 N.

Bewerkbaarheid	Cumaru laat zich door zijn grote volumieke massa wat moeilijk bewerken. Het laat zich echter goed schaven en, uitgezonderd bij sterke kruisdraad, wordt het geschaafde oppervlak zeer glad. Laat zich goed draaien.
Spijkeren & schroeven	Voorboren noodzakelijk.
Lijmen	Slecht.
Buigen	Niet bekend.
Oppervlakafwerking	Goed.
Impregneerbaarheid	Kernhout 4, spint niet bekend (volgens NEN-EN 350).
Bijzonderheden	De zaden (bonen) leveren een smaakstof die wordt gebruikt als vervanger van vanille. Binnen Cumaru worden rode en gele varianten onderscheiden welke gemengd op de markt worden gebracht. Rode Cumaru is afkomstig van de boomsoort <i>Dipteryx magnifica</i> en zou iets minder duurzaam zijn dan gele cumaru, vooral afkomstig van de boomsoort <i>Dipteryx odorata</i> .
Toepassingen	Zware duurzame constructies, damwanden, geluidsschermen, brug- en steigerdekken, vrachtwagenvloeren, straatmeubilair, buitenmeubilair, boten en scheepsbouw, buitenbetimmeringen, finer voor meubelen, draaiwerk, sjoelschijven, beeldhouwwerk, surrogaat voor pokhout (niet voor lagers). In de landen van herkomst wordt het gebruikt voor kapblokken en slaghout.
Sterkteklasse	Ingedeeld in D60, afhankelijk van herkomst en kwaliteit (zie tabel D).

Duurzaamheid

Relatieve weerstand tegen schimmels

Kernhout klasse 1 (NEN-EN 350: praktijkervaring en veldonderzoek).

Relatieve weerstand tegen dierlijke organismen

Kernhout: drooghoutboorders D, termieten D en marineboorders S (NEN-EN 350).